

Hellehelipotusta

Eteläisessä Euroopassa on tänä kesänä niin hurjia helteitä, että tukaluuden hellittämiseksi joudutaan miettimään uusia hätäkeinoja. Italian terveysministeri Livia Turco on toivonut, että miehet eivät hellepäivinä käyttäisi virastoissa solmiota, koska se nostaa ruumiinlämpöä kaksi tai kolmekin astetta. Maallikkokin ymmärtää selvää, että 40-asteinen virkamiehen ruho vain pahentaa hellettä – ellei sitten ulkolämpötila satu olemaan vielä korkeampi. Ylikuumentunut virkailija lisää energiankulutusta, koska hänen takiaan ilmastointia pitää pyörittää täysillä kaiken aikaa.

Yhtä selvää on, että helteellä kannattaa työpaikalla heitellä pois muutkin kiristävät vaatekappaleet, kuten vyöt, tiukat farkut ja rintaliivit. Kun koko henkilökunta on kelteisillään energiansäästötalikoissa, työyhteisön viihtyvyys paranee tuntuvasti ja säästöjä tulee sen verran, että syksyn tullen voidaan välttää jopa muutama irtisanominen.

Lisävilvoitusta työpaikoille ja koteihin saadaan pitämällä jääkaapin ovi auki ja kieltämällä deodorantit. Dödökielto johtuu tietysti siitä, että jos ihminen muuraa hikirauhasensa umpeen, lämpö ei pääse haihtumaan hien mukana, vaan kasaantuu ruumiiseen, samalla lailla kuin kravattia käytettäessä. Sisätilojen energiansäästöä voidaan vielä parantaa sillä, että sopivin välein ihmiset hädetään ulos hikoilemaan. Se lienee helposti järjestettävissä varsinkin niissä työpaikoissa, joissa käydään ulkona myös tupakalla ja joissa esiintyy runsaasti kuumia aaltoja.

Äkkipäätä voi tuntua siltä, että samanlaisiin säästötoimiin ei ole Suomessa yhtä suurta tarvetta kuin Italiassa, koska meillä on ainakin tänä kesänä ollut selvästi viileämpää. Väärin. Itse asiassa meillä kravatinpoisto on tehokkaampaa kuin etelässä, koska erotus ruumiinlämmön ja ilman lämpötilan välillä on suurempi. Näin ollen kravatin kuumentama virkamies edistää kasvihuoneilmiötä suhteellisesti enemmän kuin etelässä.

Tosin on myönnettävä, että Suomessa asia on oivallettu jo aikaisemmin. Eihän täällä enää juuri kukaan käytä solmiota – ehkä meillä siksi onkin viileämpää.

Italian esimerkistä voidaan kuitenkin ottaa mallia myös toiseen suuntaan, kylmien talvien lämmittämiseksi. Jos miehille määrätään kravattipakko talvikuukausiksi ja heidän ruumiinlämpönsä kohoa 2-3 astetta, he toimivat elävinä lämpöpattereina. Fortumin ennätysvoitot ovat jälleen kerran osoittaneet, kuinka paljon lämmityskuluissa voidaan säästää pienilläkin nikseillä. Samalla voidaan energiansäästön nimissä palauttaa ravintoloihin vanha kunnan kravattipakko. Siellähän lisälämmitystäkin tarvitaan nyt entistä enemmän, kun ravintolasaleja ei enää saa lämmittää poltteleamalla tupakkaa.

Tässäkin on kysymys oikeastaan vain vanhan hyvän konstin uudelleenlämmittämisestä, sananmukaisesti. Laihiallahen ennen vanhaan säästettiin kunnansairaalan lämmityskulut melkein kokonaan, kun kuumepotilaita kuljetettiin huoneesta toiseen. Turha on nytkin valittaa sairaanhoidon kustannuksista ja hoitajien palkoista niin kauan kuin kuumepotilaita makuutetaan tuottamattomina yhdessä paikassa.

